16 jaar, No. 62. — 's HERTOGENBOSCH. — Donderdag 25 Mei 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT? HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad . . 1 12
Franco per post . 1 14

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

Wij zeiden in ons vorig nummer, dat de landprovincien worden opgeofferd aan Holland, dat is aan den groothandel van Amsterdam, Rotterdam en de beurs.

Wij hebben daarvan wederom een bewijs in het weigeren der koncessie van eenen spoorweg van Antwerpen op Breda naar 's Bosch en verder.

Het *Journal de la Haye* heeft zich uit 's Bosch laten schrijven, dat die koncessie niet is geweigerd door het gouvernement, maar dat door hetzelve niet kon worden goedgekeurd, dat de linie van den spoorweg over Tilburg liep. De genie had voorgesteld, die door de Langstraat te leggen.

Het is dan in alle geval waar, wat wij in een onzer nummers meldden, dat de aangevraagde koncessie is geweigerd op militaire konsideratien. En het *Journal de la Haye* dat door zijn schrijven blijkbaar den kwaden indruk heeft willen wegnemen, die in Noord-Braband uit ons berigt ontstaan moest, heeft dien slechts verergerd. Het heeft bevestigd, wat wij zonder de minste aanmerking hadden voorgesteld, het heeft door de opname van zijne voorgewende korrespondentie uit 's Bosch en uit den toon, waarin dat schrijven is ingekleed, te kennen gegeven, van hoeveel belang die geweigerde koncessie voor Noord-Braband is; en door het aanduiden van de linie, welke de genie heeft aangewezen getoond, dat hier niet militaire konsideratien, maar al wederom Holland op den voongrond stond.

Wij willen wel eens bewezen zien, op welke konsideratien eene spoorwe-linie over Tilburg voor de defensie nadeelig, die door de Langstraat ouschadelijk is. Wij verklaren ronduit, daaraan niet te geloven. Het is eenvoudig voorwendsel. De genie ingereerd hier, maar het is wederom de handel van Holland, die achter de genie zit.

Indien een spoorweg van Antwerpen over 's Bosch werd gelegd, dan zoude eene komunikatie van België door Noord-Braband met Duitschland worden daargesteld, die den handel van Holland geen voordeel zoude kunnen aanbrengen. Noord-Braband zoude daarbij onder alle rapporten winnen.

De ijzerenbaan zoude gelegd worden om onze kwijnende provincie herleven. Zij heeft daaraan behoefte, en het zoude eene schreeuwende onregtvaardigheid zijn, die behoefte op te offeren aan de schraapzucht van eene andere provincie, welke reeds al te veel bevoorregt is. Maar wat maakt dit? Indien Holland en niet hij, zij en vreest bij de welvaart van eene provincie eenig gering nadeel te zullen ondervinden, dan is niets in staat beurs en grootindet te verhinderen, dat zij *dat* voordeel niet aan de andere provincie ontnemen. Daarom zullen zij vorderen, dat eene koncessie worde geweigerd, en eene andere worde voorgesteld, welke zullen genomen zal zij zich slepen, dat de onderneming weinig of geene kansen heeft van te zullen slagen.

Het ware ongetwijfeld al te verregaande onbeschaamd en ondragelijk hatelijk geweest, indien men de ware reden der geweigerde koncessie had moeten opgeven. En wij moeten het bekennen, dat niet het lieelschend ingewortelde systeem van opoffering der landprovincien, die schaamte ons eenigzins verwondert. Het is een bewijs van het takt, waarmede men aan gene zijde van den Moerdijk te werk gaat. Maar het is ons tevens een bewijs, dat voorgemeld systeem zoo in het oogloopend onbillijk en onregtvaardig is, dat het noodzakelijk zal moeten vallen op den dag, dat men beginnen zal hetzelve openlijk te bestrijden. Wij hebben nu eenmaal die banier ontrold. Wij zullen die blijven dragen, als den standaard, waaronder zich allen zullen scharen, die de belangen van Nederland niet aan den geïmmopoliseerden grootindet de beurs willen opofferen.

De enorme groote, uit van VAN HALL was eene dusdanige onherkenbare opoffering; wij hopen dat het de laatste zijn zal.

De natie begint te ontwaken. Men begint de gevolgen te berekenen van de gedwongene inteekening in de vrijwillige leening. Het aantal diengenen, welke hunne spijt openlijk aan den dag leggen, is ontelbaar. En de heer VAN HALL, welke heeft gemeend te zegevieren, en werkelijk gezegevierd heeft, staat op het punt zijne zegepraal in eene nederlaag te zien verkeeren.

Er was een schok noodig, zoo als de wet van leening en heffing dien heeft aangebragt, om de natie uit den doodslaap op te wekken. Eene kalmte is gevolgd, op die onstuimigheid der opgewekte driften. Maar het is eene kalmte, welke een onweer voorspelt.

Dat kan weken, maanden, misschien jaren uitblijven. Maar hoe langer, dat het vertoeven zal uitbleven, hoe dreigender het gevaar wezen zal, indien niet bij tijds de beradenheid van vaderlandslievende mannen den koning weet voor te lichten.

Van hem van den koning wachten wij redding. Hij is de vorst, die zijn volk beminnt, die het goede begrijpt en wil. En daarom zal, zoodra de grootmoedige koning goed zal zijn voorgelicht, redding en heil voor Nederland beginnen aan te breken.

AMERIKA.

De zitting van het huis der vertegenwoordigers te Washington is den 23 april weder door een dier tooneelen verstoord, welke aldaar niet geheel en al vreemd zijn. Er werd over de wet wegens het tolwezen gehandeld. Een der leden beschuldigde den heer Clay van zich aan den heer Quincy Adams te hebben verkocht. De heer White verklaarde die beschuldiging, terwijl de heer Rathbun, uit New-York, vaststelde, dat hij daarvoor bewijzen zou kunnen bijbrengen. De twist liep zoo hoog, dat de beide laatstgenoemde leden met elkander handgemeen geraakten, en zoo lang elkander slagen toebragten en worstelden, tot zij door de krachtigste hunner ambtgenooten van elkander gescheiden. Zij hebben zich later binnen der kamer, onder luide toejuichingen, weder verzoend. Dienzelfden 23sten april heeft een persoon, die ontevreden was, omdat hij van de regering eene gewenschte gunst niet kon verwerven, op den heer [illegible] uit Ohio, op het punt [illegible] binnentrad, een pistoolschot gelost. Hij heeft dien volksvertegenwoordiger gemist; maar een der ambtenaren der welgemelde vergadering is door den kogel gekwetst. De moordenaar is dadelijk gevat.

— Een der laatst aangekomene New-Yorksche bladen van het einde van april behelst nadere berigten, ter zake der gebeurtenissen op Haïti. Men deelt daarin onder anderen:

De tijdingen uit St. Domingo (Haïti), over St. Thomas ontvangen, houden in, dat de [illegible] te Kayes al de blanken en kleurlingen vermoord hebben. Herard, de nieuwe president, die van de stad St. Domingo (waar hij de opstand in het voormalig Spaansche gedeelte van het eiland trachtte te dempen) naar Kayes was teruggekeerd, om aan die slagting een einde te maken, is vermoord geworden. Vier honderd personen zijn

naar Jamaïka uitgeweken. Men vreesde, dat te Port-au-Prince (de hoofdstad van Haïti) eene soortgelijke volksbeweging zou plaats hebben, als te Kay[illegible]

De hier vermelde bijzonderheid van den moord van Hérard schijnt nog bevestiging te behoeven, daar deze president aan het hoofd eener aanzienlijke krijgsmagt stond. Andere Noord-Amerikaansche bladen beweren, dat het aantal der blanken en kleurlingen, die het slachtoffer van den haat der negers geworden zijn, zeer aanzienlijk is.

DUITSCHLAND

De leerstoel van het Fransche burgerlijk-regt aan de hoogeschool te Bonn, welke sedert lang vakant was, is onlangs door de Pruissische regering, toevertrouwd aan den heer Bauerband, een beroemd, en om zijne persoonlijke hoedanigheden algemeen geacht regtsgeleerde. Het is op verzoek der provinciale staten, dat het kabinet van Berlijn besloten heeft, eenen kursus op nieuw te openen, wiens sluiting aan hetzelve, niet zonder grond, veel kritiek bekokkend heeft.

Met genoegen bemerken wij dat de hoogeschool van Bonn zich in de opinie der Katholijken van de Rijn-gewesten herstelt; de benoeming van eenige geheel aan de zaak der kerk toegewijde hoogleeraren, heeft niet weinig tot die wending toegebragt. De leer van Hermès, welke er al te lang geheerscht heeft, is er thans bijna geheel en al, en zoo men hoopt voor altijd verbannen.

— In de omstreken van Dresden is den 12 dezer door eene wolkbreuk groote schade aangerigt. Verscheidene huizen zijn vernield, en minstens twee menschen omgekomen. De wijnbergen zijn geheel bedorven, vele boomen uit den grond gerukt en de velden hebben verschrikkelijk geleden.

ENGELAND

Te Krockwolina, in Ierland, is den 7 dezer zekere Grace Devit, in den buitengemeen hoogen ouderdom van honderd twee en twintig jaren, overleden.

— Men moet zich niet te veel laten beangstigen, met opzigt tot enkele ongelukken, die nu en dan wel eens op de spoorwegen of aan de spoortreinen plaats grijpen. Uit een te Londen openlijk gemaakt, officieel rapport, wegens de ongelukken, welke in het jaar 1843 op de spoorwegen van Groot-Brittanie zijn voorgevallen blijkt, dat 24 millioen personen gedurende het jaar 1843 door spoortreinen over de [illegible] zijn vervoerd geworden, dat gemiddeld berekend, elder reiziger een afstand van 45 mijlen (15 uren) heeft afgelegd, en dat op dit getal reizigers *één* eenige, ten gevolge van een ongeluk van algemeenen aard, het leven verloren heeft. Dit ongeluk heeft plaats gegraven den 12 Januarij 1843, op den spoorweg van North-Midland. Een ander reiziger is door hetzelfde ongeluk gekwetst geworden. Twee andere zijn gedood door andere ongelukken, maar ten gevolge hunner onvoorzigtigheid, vermits zij, terwijl de trein in beweging was, uit de waggons waren gesprongen, of den spoorweg waren dwars overgegaan, op het oogenblik dat een trein voorbij stoomde.

Overigens ziet men uit de volgende opgave welke vermindering het getal der spoorweg-ongelukken in Engeland gedurende de hier jongste jaren heeft ondergaan:

1840.	*Gedurende de laatste vijf maanden van dat jaar.*	14	24 gekwetst.
1841.	*Geheel het jaar.*	21	72
[illegible]	*Idem*	5	[illegible]
[illegible]	*Idem*	6	[illegible]

SPANJE.

Weinige gunstelingen hebben, meer dan [illegible] Manuel Godoij, de wisselvaardigheden der fortuin ondervonden. In 1794 uit eene aanzienlijke, doch [illegible] familie geboren, van eenvoudig soldaat der lijwacht, gedurende twintig jaren beschikker geworden van het lot van Spanje, gehuwd met eene nicht van Karel IV, met de titels van hertog van Alcudia en prins van den vrede, was don Manuel sedert zes en dertig jaren in volkomene ongenade gevallen. Na den dood van den ouden koning en van de koningin Marie-Louise, had hij zich te Parijs gevestigd, waar hij in de strengste afzondering leefde.

Koningin Isabella heeft don Manuel thans teruggeroepen, en hem wederom in het bezit gesteld zijner onmetelijke goederen, die Ferdinand VII verbeurd verklaard had. Daaronder bevinden zich de kostbare weilanden van Alcudia en het paleis der ministers, te Madrid. De prins van den vrede is thans tachtig jaren oud.

FRANKRIJK

Mgr. de bisschop van Marseille, die sedert het vierde eeuw door eene naauwe vriendschap met den onlangs overleden kardinaal Pacca verbonden was, heeft zijnen laatsten tol aan de nagedachtenis van den bergenden man willen betalen. In de hoofdkerk van Marseille is den 10 Mei een plegtigen lijkdienst voor den kardinaal gevierd.

De roemrijke herinneringen van het leven des overledenen zweerden gedurende die lijkplegtigheid voor iedere geest. Het was te gelijk een vrome pligt die men aan zijne nagedachtenis bewees, en eene hulde gebragt aan den Heiligen-Stoel, waarvan hij in de dagen des tegenspoeds een der krachtigste steunpilaren was, en wiens luister hij met zijnen roem verhoogde in de dagen des voorspoeds.

— Bij de kamer der Peers was in de zitting van den 17. aan de orde, de tweede paragraaf van art. 20 der wet op het onderwijs. De kamer had bijgevolg te beslissen of de leden van den akademie raad, bij de werkzaamheden der jury van onderzoek voor het doktorschap konden tegenwoordig wezen, met het regt om de aspiranten te ondervragen; dan wel of zij die zittingen zouden bijwonen als eenvoudige toeschouwers. Na langdurige, verwarde en zeer onbeduidende debatten heeft de kamer beslist, dat de akademie raad geheel en al als vreemd bij de examens zal beschouwd worden. De heer de Broglie scheen uiterst ontevreden over die stemming te wezen, welke volgens zijn oordeel met de eischen der ware vrijheid in strijd is. De geachte rapporteur is wel goed nog van vrijheid te spreken! jammer maar dat hij vergeten heeft, dat schoone woord in zijn bericht ontwerp, niets meer dan een dode klank te doen zijn.

De artikelen 21 en 22 [illegible] zijn vervolgens bijna zonder discussie aangenomen. Art. 24, door hetwelk de heer de Broglie en zijne ambtgenooten, die op dit punt naauwgezetter zijn dan op vele anderen, aan den [illegible] raad het onbepaalde regt van leven of dood over de instellingen van onderwijs willen ontnemen, is aan de kommissie teruggezonden geworden, welke in de zitting van den 18 heeft kommen verklaren, dat zij bij haar besluit volhardde.

[illegible] kamer der afgevaardigden heeft de wet op [illegible] met eene meerderheid van 231 tegen 1[illegible] aangenomen.

NEDERLAND

Bij koninklijk besluit van 14 mei 1844, no. 75, [illegible] tot kontroleur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen, tevens linie-dienst te Ubbergen, de heer L. Stern, thans linie kontrolleur te Valkenswaard;

tot linie-kontrolleur te Valkenswaard, de heer [illegible] van Rooten, thans kontroleur te Oud-Beijerland.

APELDOORN 17 mei. Woensdag avond ten 7 ure arriveerde Z. M. de koning alhier op het Loo. Donderdag heeft Z. M. de godsdienstoefening bijgewoond. Na den dienst is er audientie aan alle autoriteiten en particulieren in de gemeente Apeldoorn gegeven. Iedereen was ingenomen met de minzaamheid van den koning. Later heeft Z. M. verscheiden uren in het park gereden en gewandeld, des middags de valkenjagt bijgewoond, en zich met een ieder op de minzaamste wijze onderhouden. Z. M. vertrekt heden avond ten 10 ure weder naar 's Hage. Ieder hoopt dat de koning in den loop van den zomer hier zal terugkomen, hebbende Z. M. meer dan eens aan de ingezetenen, die de eer mogten hebben Hoogstd. te spreken, te kennen gegeven, dat het Loo hem zeer veel deed herinneren aan zijne jeugd, alsook omdat dit verblijf zoo lange jaren door zijne ouders en voorouders was bewoond geweest.

's GRAVENHAGE 19 mei. HH. MM. de koning en de koningin zijn gisteren van het Loo en van Soestdijk in deze residentie teruggekeerd. Z. M. den koning was gisteren morgen ten 4 ure, laatst uit Utrecht, op het terrein van den Rijnspoorweg te Amsterdam aangekomen, en vijf minuten later met een extra-spoortrein naar deze residentie vertrokken. De reis is in een uur en achttien minuten afgelegd.

ROTTERDAM 20 mei. Heden morgen, omstreeks acht ure, is Z. M. de koning, vergezeld van Hoogsd. adjudant, op 's rijks werf alhier aangekomen, alwaar Z. Exc. de minister van marine bereids een uur vroeger was gearriveerd.

Z. M. begaf zich aan boord van het stoomschip *Merapi*, en vervolgens, na dezen bodem naauwkeurig geinspekteerd te hebben, met de koninklijke sloep aan boord van het op stroom liggend stoomschip *Cyclaop*. Alvorens Z. M. 's rijks werf verliet, had de kapitein luitenant ter zee Coertzen de eer, Hoogstdenzelven twee vlaggen aan te bieden, door dien hoofdofficier op de zeeroovers in Oostindië veroverd. Onder betuiging van hoge tevredenheid over dit afgelegd bezoek, is Z. M. omstreeks negen uve weder naar de residentie teruggekeerd.

— Men vernemt dat twee nieuwe marmeren buistbeelden, van onzen begaafden landgenoot, uit Rome, in deze residentie zijn ontvangen. Het eene is de buste van H. K. H. Mevrouw de Prinses van Oranje. Een ieder die in de gelegenheid is geweest deze buste te zien, kan niet genoeg lof uitwaaijen aan de verdienste van den nieuwe voortbrenger des kunstenaars en aan de bewonderenswaardige gelijkenis van het portret. De andere buste is eene Madonna, [illegible] den Salvator, welke de gothische zaal in het paleis des koninge versiert, en welke de bezoekers dezer fraaije galerij er sedert lang bewonderd hebben. Het genie doet zich ook bij die [illegible] kennen. Het meesterstuk onderscheidt zich vooral door het denkbeeld, de strenge zuiverheid van stijl en smaak in de uitvoering. Z. M. die de schoone voortbrengselen der kunst zoo zeer [illegible] te stellen, heeft zich beijverd, deze [illegible] te doen aankoopen en in zijne galerij de plaats te doen innemen, die het genie [illegible] daarvoor bestemd had.

[illegible] verneemt dat de heer [illegible] te Rome aan de beiden [illegible] welke van [illegible] naar deze residentie zullen worden gezonden.

(*Le Temps*)

— Het heeft Z. M. behaagd, bij besluit van den 30 april laatstleden, no. 46, te bepalen, dat voortaan aan de manschappen der nationale militie, in het genot van onbepaald verlof, geenerhande vergoeding voor het kleedings- en reparatie-fonds zal worden te goed gedaan; mitsgaders dat, in het vervolg, de rekeningen der miliciens met gezegd fonds vóór het vertrek der manschappen naar hunne haardsteden, om in het genot van groot verlof te worden gesteld, zullen gesloten en alsdan tevens het te goed aan de daarop regthebbenden uitbetaald zal moeten worden, terwijl de schuld dergenen wier rekening een nadeelig saldo mogt opleveren, later bij de pasportering aan het rijk in rekening zal moeten worden gebragt. Door deze vroegere afrekening worden de manschappen verschoond van de opkomst bij de korpsen tegen het einde van hunnen diensttijd, en den lande de reiskosten deswege bespaard, terwijl de maatregel tevens vereenvoudiging in de administratie zal te weeg brengen. Ook de miliciens der ligtingen van 1840, 1841 en 1842, die reeds in het genot van onbepaald verlof verkeeren, zijn van de opkomst der afrekening vrijgesteld, en zullen nader worden onderrigt hoe zij zich te dier zake zullen hebben te gedragen.

— Op den 7 Junij aanstaande zal, bij inschrijving en opbod, in een der vertrekken van het provinciaal gouvernements-gebouw te Arnhem worden aanbesteed, de uitvoering van de volgende werken en leverantien ten dienste van den rijnspoorweg: 1°, de konstruktie van een stations-gebouw op het stations-plein nabij de stad Arnhem; 2°, het maken van eene houten brug in genoemden weg, over de doorgraving van den Emminghuizerberg nabij Renswoude; 3°, het onderhouden tot 1 Junij 1845 van al de kunstwerken, de stationsinrigtingen en gebouwen, behoorende tot het gedeelte wegs tusschen Amsterdam en Maarsbergen, benevens de uitvoering van eenige werken en leverantien, die tot herstel of aanvulling van bereids bestaande werken worden vereischt, en zulks in twee afzonderlijke perceelen; 4°, het bouwen van eene gemetselde loods tot berging van lokomotieven, op het stations-plein nabij Arnhem; 5°, het bouwen van twee gemetselde loodsen, tot berging van rijtuigen en vrachtgoederen op het stations-plein voornoemd, en 6°, het onderhouden tot 1 Junij 1845 van de aardenbaan, de houten roosterwerken, enz., op het gedeelte tusschen Amsterdam en Utrecht, benevens de uitvoering van eenige daarbij behoorende werken, en zulks in twee afzonderlijke perceelen. De bestekken zullen, boven en behalve aan het lokaal van het ministerie van binnenlandsche zaken, en aan de lokalen van de provinciale gouvernementen van Noord-Holland, Gelderland en Utrecht, ter lezing liggen te 's Gravenhage in de voornaamste logementen, en voorts op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken ter lezing gelegd worden.

— De Belgische bladen bevatten ten aanzien der spoorweg-ramp tusschen Brussel en Antwerpen geene nieuwe bijzonderheden; wij blijven het verslag dat wij daarvan in ons vorig nummer gaven, dus bevestigen.

Onheilen op Zee.

De jongste windvlagen welke in de Noord- en Oostzee gewoed hebben, hebben talrijke verliesen aan de scheepvaart toegebragt. Zie hier eene opgave der voornaamste *totaal verongelukte* schepen:

Delphine, naar Antwerpen bestemd.
[illegible], komende uit de Oostzee.
[illegible]
Frederika, gaande naar Koppenhagen.
Anna-Maria, gaande naar Koppenhagen.
Portia, » »
Oremus, komende van Altona,
Houtfisken, » » Christiansand.
Zephyr, van Messina naar Hamburg.
Mitchell, naar Koningsbergen bestemd.
Amor, komende van Londen.
Rosetta, » » uit de Oostzee.
Hilda-Mathilda, naar de Oostzee bestemd.
Betty-Frederika, » » » »
Aurora, » » » »
Petronella, van Rotterdam naar Koningsbergen.

Bij deze *zestien totale verliezen*, behoort men te voegen, *achttien* schepen welke schipbreuk geleden hebben, doch wederom vlot gemaakt, en in veilige haven gebragt zijn; en *vijf en twintig* schepen welke van hunne ankers geslagen, daardoor lekken en andere avarij bekomen hebben. — Dit maakt dus niet minder dan *negen en vijftig* ongevallen?

Ingezonden Stukken.

MIDDELBEERS, 20 Mei 1844. Een bedroevens waardig en zeer ongelukkig lot, was door de Voorzienigheid, den vijftienden dezer maand aan onze gemeente beschoren. Op den namiddag van dien dag ontstond er in een huis, bewoond door den bakker Cornelis Tooten en waarin ook de eigenaar Joh. Deenen, zijnen winkel als hoefsmid had, plotseling een verschrikkelijke brand. Dezelve deelde zich in een oogenblik mede aan de huizen der landbouwers Jak. van Antwerpen, Joh. van West, bewoond door Fr. Jansens, en G. van de Ven. In minder dan één uur tijds waren alle vier die huizen in eenen puinhoop herschapen; en het is aan de onvermoeide zorgen der toegesnelde menigte te danken, dat het schoolhuis en het huis van Wilbord Deenen zijn behouden gebleven. De afgebranden verkeeren in den bedroevendsten toestand. Zij hebben bijna alles verloren; één hunner mogt het niet eens gelukken, zelfs zijne kleederen aan de woedende vlammen te ontrukken. Zij zijn van alles beroofd; en vestigen in hun beklagenswaardig lot alleen hun oog op de hulp der Voorzienigheid en den bijstand van edele menschenvrienden.

Met het lot der ongelukkigen bewogen, hebben zich drie geachte ingezetenen der Gemeente tot eene kommissie gevormd, welke zich, met de inzameling der liefde gaven zal belasten.

S.

Mengelwerk.

De schilder Nilson.

Het Zweedsche « regtsblad » deelt thans nadere bijzonderheden mede over het proces van het koninklijk geregtshof te *Stokholm*, tegen den schilder Nilson, die van de luthersche tot de Katholijke godsdienst is overgegaan. Nilson is een Stokholmer van geboorte. Zoodra de predikant van de *Frederiks-parochie*, waarin Nilson geboren is, dien overgang vernomen had, klaagde hij hem bij het koninklijk konsistorie aan, waarvoor Nilson gedagvaard werd. Hetzelve deed den beschuldigde bittere verwijten dat hij voor « de dwalingen » van het Katholicismus, de « reine en evangelische » eeredienst had afgezworen en vorderde van hem, dat hij tot de protestantsche kerk, die in Zweden de heerschende is, zoude terugkeeren. Nilson gaf ten antwoord dat hij het Katholicismus uit overtuiging gekozen had, dat hij nu met zijne gansche ziel Katholijk was, en hij nimmer eene godsdienst zou verloochenen, welke, volgens zijne overtuiging de waarheidsdienst van Christus is. [illegible] ondervroeg het konsistorie Nilson over de beweegredenen die hem van godsdienst hadden doen veranderen, vervolgens waar en door wien hij in de Katholijke leer onderwezen was, welk onderscheid er volgens zijn gevoelen was tusschen de Katholijke leerstellingen en die van Luther? en wijl Nilson geene ophelderingen over dit punt wilde geven, uithoofde, zoo als hij zeide, de geestelijke overheid van eenen anderen eeredienst, het regt niet had om zich met zijne godsdienst bezig te houden, klaagde het konsistorie hem aan bij den prokureur generaal des konings bij het koninklijk geregtshof te *Stokholm*, wat krachtens zeer oude wetten, in de eerste instantie kennis neemt van alle geestelijke proceszaken. Nilson werd voor dit geregtshof gedagvaard, en de onderscheidene kamers kwamen tot een openlijk verhoor bijeen.

Na de gebruikelijke voorafgaande vragen stelde de voorzitter de hier volgende vragen aan den aangeklaagde voor: Is het waar, dat gij den Katholijken eeredienst, aan de godsdienst uwer vaderen, waarin gij geboren zijt (?) voorgetrokken hebt? — Antwoord: Ja. — Vraag: Waar is uwe afzwering geschied? — Antwoord: hier te *Stokholm*, in de kapel van Hare Majesteit de koningin weduwe. — Vraag: Herinnert gij de door u bij uwe konfirmatie afgelegde gelofte aan God, om de godsdienst overeenkomstig de Augsburgsche konfessie getrouw te blijven? — Antwoord: Ik herinner mij die belofte zeer goed, maar toen ik dezelve uitsprak was ik nog te jong, dan dat zij het resultaat van een rijp overleg kon zijn. Overigens is mijne overtuiging sedert dien tijd veel veranderd. — Vraag: Gelooft gij niet dat het veel verstandiger is zijne godsdienstige overtuiging op den bijbel te gronden, dan op de geboden van eenen Paus? — De bijbel is evenzeer de grondslag der Katholijke leerstellingen als van de protestantsche (?) — Vraag: Gij hebt eene Katholijke vrouw gehuwd. Is uw huwelijk met haar ook een beweeggrond geweest, om de godsdienst uwer vaderen af te zweren? — Neen, heer voorzitter, mijne overtuiging alleen heeft mijne wijze van handelen bepaald. — De voorzitter: onze wetten straffen dezulken gestreng, die den *godsdienst van den staat* afzweren. Eene zware beschuldiging rust op u, evenwel blijft u een middel overig, om haar te doen vallen; namelijk om in den schoot der kerk terug te keeren, welke gij verlaten hebt. Zijt gij willens om van dat middel gebruik te maken? — Antwoord: Neen, heer president, ik ben getrouw Katholijk, en ik verklaar plegtig, in de godsdienst door mij vrijwillig en uit overtuiging gekozen te willen leven en sterven.

Hierop gaf de voorzitter het woord aan den prokureur generaal des konings, die tot het volgende vonnis konkludeerde: » Het moge het geregtshof behagen, dat aangezien Johann [illegible] Nilson onze zuivere godsdienst heeft afgezworen en tot de Katholijke Apostolijke Roomsche godsdienst overgegaan is, §. 2 van het religie-dekreet van 1686 te gelijk met §. 3 van het eerste hoofdstuk van het strafwetboek, op hem worde toegepast, en hij dien ten gevolge veroordeeld worde tot eene levenslange verbanning, terwijl hij, zoo wel voor zich zelve als voor zijne nakomelingen verklaard zal worden vervallen te zijn van alle regten als Zweedsch burger, dat hij geene eigendommen in Zweden zal mogen bezitten noch eenige erfenissen aanvaarden." — Na eene beraadslaging van vele uren velde het geregtshof op den 21 maart een vonnis, waarbij Nilson tot de door den prokureur generaal voorgestelde straf veroordeeld werd. — De veroordeelde heeft den weg van gratie ingeslagen. Men gelooft algemeen dat de koning hem gratie verleenen zal. Gratie [illegible] §. 16 der konstitutie [illegible] *volledige vrijheid van geweten* en godsdienst [illegible]?

(U. N. S.)

Advertentien.

Het Gemeentebestuur van Oost- West- en Middelbeers maakt aan het mededoogend publiek bekend, dat de eerw. heer J. BURGERS R. C. Pastoor in deze gemeente, Mejufvrouw de Wed. F. J. REUVELMANS en J. GOOSSENS Gemeente-Secretaris, zich vrijwillig hebben aangeboden voor het ontvangen van liefdegiften voor die ongelukkigen, welke den vijftienden dezer maand alhier door een plotseling ontstanen brand, op een oogenblik van hunne woningen, ja zelfs van de noodige kleedaren zijn beroofd geworden.

Het Gemeentebestuur voornoemd, vertrouwt dat Nederlands bekende liefdadigheid zich ook ditmaal niet zal verloochenen, maar dat edele menschenvrienden zich zullen beijveren, door ruime bijdragen, de Commissie in staat te stellen, om de slachtoffers der verschrikkelijke ramp, in hunnen ongelukkigen toestand te gemoet te komen, en hun deernis-waardig lot zooveel mogelijk te verzachten.

Middelbeers den 21 Mei 1844.

Het Gemeentebestuur voornoemd,

A. SMULDERS,

Ter ordonnancie van hetzelve,

J. GOOSSENS.

Men vraagt, hoe, zoo spoedig mogelijk in dienst te treden, eenige

MEESTERKNECHT IN EENE BIERBROUWERIJ.

Hij moet van de Roomsch-Katholijke Godsdienst zijn, ongeveer 30 jaar oud wezen en alle werkzaamheden van **Malten en Brouwen van Bieren** kunnen verrigten; en overigens bekwaam zijn tot allen arbeid, die tot het vak betrekking heeft. — Met *gefrankeerde brieven*, adresseere men zich, onder de letter **Z.** bij den Boekdrukker *C. A. THIEME* te *Arnhem*.

Men vraagt een Reiziger

voor een gevestigd huis in COULANTE WAREN.

Alleen zullen diegenen in aanmerking komen, die goede getuigschriften kunnen overleggen of waarborg kunnen stellen. Adres met brieven onder Letter A. bij den Drukker dezes, *franco*.

Op den XXIX en XXX Mei,

zullen **NAYLER EN Co.** publiek verkoopen, in het *Oud-Keizershof, Apostelstraat*, alhier,

BOEKEN, PRENTWERKEN, LIEFHEBBERIJEN ENZ.

waaronder vele *Nuttige* en *Pas-uitgekomene* werken, de Aandacht der Liefhebbers overwaardig.

Op **Dingsdag** en **Woensdag** (28 en 29 Mei) **te Zien.**

Aanbesteding.

Op Dingsdag den 28 Mei 1844, des voormiddags ten *elf* ure, zal ten huize van de Weduwe SNELLENS te *Borkel* publiek worden Aanbesteed:

HET BOUWEN EENER KERK EN PASTORIJ,

voor de Roomsch-Katholieke Gemeente

te BORKEL en BAKEL.

Het BESTEK en TEEKENING, zullen bij deze Aanbesteding ter plaats hebben, alsmede ter inzage bij den Welleerwaarden Heer Pastoor te *Borkel*.

N.B. Te *Borkel* is uit de hand *TE KOOP* een ALTAAR, twee MISSALEN, REEK, REMONSTRANTIE, en alle soorten ORNAMENTEN tot eene Kerk behoorende.

Op *Woensdag den 29sten Mei* 1844, des namiddags ten *twee* ure, zal er, ten sterfhuize van den Heere *J. A. NUYTS* op de Kruisstraat te *'s Bosch*, ten overstaan van den Deurwaarder *WEYMAN* in het openbaar

WORDEN VERKOCHT:

ONDERSCHEIDENE RIJTUIGEN,

als: ééne DROSKI, PLAISIER-KARRETJE, CHAISE, HOOGKAR, AARDKAR en HANDWAGENS; voorts KOPER, TIN, nieuwe VISCHNETTEN in Soorten, TOUWWERK, en eenige andere

Meubilaire Goederen,

alle Werkdagen te voren van des *voormiddags* 10 tot 12 ure, *namiddags* 3 tot 5 ure ter bezichtiging is; te diegenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel en Nalatenschap van wijlen opgenoemden Heer *J. A. NUYTS*, verzocht worden, daarvan vóór 10 *Junij* 1844, opgave of betaling te doen aan den Edel Groot Achtbaren Heer Mr. *P. S. VAN SON* te dezer stede.

Voor het Rijk.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

OPENBARE VERPACHTINGEN.

De ONTVANGER DER DOMEINEN, te *'s Hertogenbosch*, zal, als daartoe gemagtigd, ten overstaan van daartoe bevoegde Autoriteiten, op de natenoemden plaatsen, dagen en uren

VERPACHTEN:

1°. Op *Vrijdag, den 31 Mei* 1844, des middags ten 12 ure, te *'s Hertogenbosch*, in het Stadskoffijhuis bewoond bij W. REGGERS.

ONDER *'S HERTOGENBOSCH, enz.*

De GRASGEWASSEN der Vestingwerken van *'s Hertogenbosch* en daaronder gehoorende Forten *Isabella* en *St. Anthonie*, mitsgaders die van de Veldwerken onder *Hintham* en *Rosmalen*, verdeeld in 35 Perceelen en zulks voor het Saisoen van den jare 1844.

2°. Op *Maandag den 3 Julij* 1843, des namiddags ten 1 ure, ten huize en herberge van A. THISSEN, nabij de Kerk te *Beers*.

ONDER *GASSEL en BEERS.*

Ongeveer Vertig Bunders te veld staande KLAVER, op de gronden van het gewezen Groot Gasselsch Bosch, verdeeld in 28 Slagen, en éénmaal te maaijen en hooijen.

3°. *Op Dingsdag den 4 Junij 1844*, des voormiddags ten 10 ure, te *Grave*, ten huize van Mejufvrouw de Wed. C. SCHOONENBERG, in de Hoekam.

ONDER *GRAVE.*

Het GRASGEWAS der Vestingwerken aan den Linker Maasoever dezelfs *Grave*, verdeeld in 12 perceelen, voor het saisoen van den jare 1844.

4°. *Op Woensdag den 5 Junij* 1844, des voormiddags ten 10 ure, aan de Sluis No. 2, te *Middelroode*.

ONDER *ERP enz.*

Het GRASGEWAS van de Lijdijken der *Zuid-Willemsvaart* van af 70 ellen boven Sluis No. 5, onder *Erp*, tot de Vereeniging der Aant met de rivier de *Dieze*, binnen *'s Hertogenbosch*, verdeeld in 47 perceelen, voor het saizoen van den jare 1844.

Nadere Inlichtingen zijn te bekomen ten kantore van den Ontvanger der Domeinen, gevestigd in de *Peperstraat*.

De Ontvanger voornoemd,

H. W. VAN GASTEL.

's Hertogenbosch, den 17den *Mei* 1844.

De ONGELEERDE moeten DADELIJK bij elk Perceel hooge biddan.

TE HUUR,

DRIE GESTOFFEERDE KAMERS voor drie maanden en een KOETSHUIS. Te vragen bij den Uitgever dezes.

Te huur, of uit de hand te koop,

OM DADELIJK TE AANVAARDEN.

Een HUIS, LEERLOOIJERIJ, ERF en TUIN, en gelegen te *Sprang*. Te bevragen bij den Notaris ROSSERS te *Loonop Zand*. Brieven franco.

De Notaris J. DE BEER te *'s Hertogenbosch*, heeft alda provisioneel verkocht:

ONDER *ST. MICHIELS-GESTEL.*

1e. *KOOP.* Eene BOUWHOEVE met HOF, BOUW- en WEILANDEN, aan de vierkantsche straat groot 3 B. 59 R. 98 E. met de slagt voor ..... f 1650-00

2e. *KOOP.* 37 R. 90 E. BOUWLAND op de Hoogstraatsche akkers voor f 230-00

3e. *KOOP.* 20 R. 20 E. Dito, aldaar voor f 95-00

4e. *KOOP.* 30 R. 20 E. Dito, op Kruikenstein voor ..... f 275-00

De voorschreven koopen in Masse voor f 2550-00

ONDER *DENGEN.*

5e. *KOOP.* 83 R. 20 E. HOOILAND in het Boschveld voor ..... f 55-00

6e. *KOOP.* De helft in 1 B. 8 R. 90 E. Dito aldaar voor ..... f 45-00

Alles bij gedrukte billetten breeder omschreven en zullende de finale verkoopingen plaats hebben op Woensdag den 29 Mei 1844, des namiddags ten 6 ure, in het Koffijhuis de Plaats Royaal te *'s Hertogenbosch* achter het Stadhuis.

Graanmarkt van 's Hertogenbosch

van Vrijdag en Zaturdag, den 17, en 18 Mei 1844.

Rogge, de aanvoer niet zoo groot dan de vorige marktdagen zijnde, vond goede kooplust, waardoor voor 1ste kwaliteit wederom hoogere prijzen zijn besteed geworden, de 2de kwaliteit en mindere soorten, konden met moeite de vorige prijzen opbrengen.

Boekweit en Haver, aan voorgaande prijzen goede afgaande; de navolgende prijzen zijn besteed geworden, per Nederlandsch mud, als:

ROGGE	f 5,00	à f 5,75
BOEKWEIT,	- 4,90	- 5,00
HAVER, (2de kwaliteit).	- 2,25	- 2,90

Presumptive waarde op wigt:

ROGGE	van 68, N. P.	f 5,20,	van 71, N. P.	f 5,60
BOEKW.	» 66, » »	- 4,70,	» 69, » »	- 5,10
HAVER	» 40, » »	- 2,20,	» 45, » »	- 2,00

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarna de zetting van het brood op Woensdag den 15 dezes is geschied f 5,21⅞.

De 3 Nederlandsche ponden Roggebrood 26½ Cts.

Het Nederlandsch pond Boter f 0,54 à f 0,60.

De zetting van het tarwebrood wordt alhier geregeld naar de prijskouranten der Beurs van Rotterdam, welke is als volgt:

TARWE Per Mudde.

Nieuwe Zeeuws. Overm. en Kadz.,	1843	f 6,80 à f 8,20
Rhijn. en Kleefsche,	1843,	middelmatig 6,50
Kleefsche en Hooglandsche	1843	id. - 9,10

EINDHOVEN den 21 Mei 1844.

De Prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:

ROGGE het Ned. mud	f 4,60
BOEKWEIT	- 4,50
HAVER	- 2,70
Het Nederl. pond Roggebrood	26½
Boter	0,48

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag 20 Mei 41 ure.

W. S. 21 pCt. 60¼, ⅛. Nieuwe 3 pCt. 74⅞. 75. Dito 5 pCt. 100¼ ⅛. Span. 5 pCt. [illegible] Port. 3 pCt. 86 Handelm. 140¼, ⅜. ¼, 141¼. ⅜. ¼. O. I. 5 pCt. 100¼ Rijn Spoorw. 109, 108¾. [illegible] Amst. 85 p. st. 22¼. Dito Coupon 25¾, 26¼. Rijn 3 pCt. 35 Port te L. 2½ pCt. 46¾. Ondh. Russen 4 pCt. 90¾.

Gedrukt bij D. A. A. DE ROOIJ.